

Kun András István

Beszámoló

„A tudástranszfer előmozdítása az Észak-alföldi régió versenyképességének fokozásáért innováció-orientált oktatási tudásház létrehozásával” című konferenciáról¹

A Debreceni Egyetem Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kara (DE KTK) és a HUNÉP Universal Építőipari Zrt. (HUNÉP) hároméves, közös projektje immár a második évet tudhatja maga mögött. Ebből az alkalomból került megrendezésre a DE KTK épületében 2009. október 27-én egy, részben az eddigi eredményeket bemutató, részben pedig azokat más vizsgálatokkal összevető, a „Tudástranszfer előmozdítása az Észak-alföldi régió versenyképességének fokozásáért innováció-orientált oktatási tudásház létrehozásával” című konferencia. A beszámoló első részében a projekt rövid ismertetése olvasható.

A „Tudásház” projekt rövid ismertetése

A Baross Gábor innovációs program 2005 keretében nyert támogatást; konzorcium formájában működik, vezetője Polónyi István (DE KTK), karon belüli gazdája pedig a Menedzsment és Marketing Tanszék. A pályázat elkészítése során, majd a két befejezett munkaszakaszban a kar munkatársai közül tizenegyen vettek részt², közülük heten egyben a tanszékhez is tartoznak. Négyen már PhD-hallgatóként is csatlakoztak a munkálatokhoz³, az adatgyűjtésben pedig a kar egyetemi hallgatói szerepet vállaltak. A HUNÉP részéről témavezetője Hegymegi István; a cég négy munkatársa kapcsolódott be a feladatok ellátásába⁴.

Kun András István a Debreceni Egyetem Közgazdaságtudományi Karának tudományos segédmunkatársa, e-mail: andras.kun@econ.unideb.hu.

¹ A konferenciát „A tudástranszfer előmozdítása az Észak-alföldi régió versenyképességének fokozásáért innováció-orientált oktatási tudásház létrehozásával” című projekt keretében rendezték, amely a Baross Gábor Program 2005 részeként, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) támogatásával jött létre. A támogatás forrása a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap.

 NKTH

² Névsorrendben, a részvétel mértékétől függetlenül: Erdey László, Kiss Marietta, Kormos János, Kotsis Ágnes, Kun András István, Polónyi István, Sági Balázs, Siklós Balázs, Szász Tibor, Szilágyi Enikő, Ujhelyi Mária.

³ Kiss Marietta, Kun András István, Siklós Balázs, Szilágyi Enikő.

⁴ Részt vettek a HUNÉP részéről: Hegymegi István, Marodáné Gyöngyösi Mária, Nagy Károly, Tóth Csaba.

Távlati célja, hogy a régió vállalatai számára olyan együttműködési egységek (tudásházak) jöjjenek létre, amelyek a vállalatok és a Debreceni Egyetem Közgazdaság- és Gazdaságtudományi Kar közös kutató, fejlesztő, innovációs tevékenységének adnak helyet. Így elterjedhet az Észak-alföldi régióban az innováció-orientált, régiótudatos kutatási és szervezeti kultúra és szemléletmód. A tudásgenerálás és -transzfer előmozdítását olyan versenyképes oktatási tevékenység segítségével képzelel el, amely jelentős részben a vállalati és formális oktatási szervezetek integrált képzéseinek keresztül valósul meg, és elősegíti a magasan kvalifikált, régiótudatos, korszerű tudással rendelkező szakemberek alkalmazását és megtartását, ezáltal hozzájárul a régió társadalmi-gazdasági fejlődéséhez. A projekt döntően kutatási és oktatásfejlesztési tevékenységeket tartalmaz, ezen belül az elemző és helyzetfeltáró feladatok kaptak különös hangsúlyt. Utóbbiak során azonosításra kerültek az innovációs tendenciák és az azokat meghatározó tényezők, az oktatással szemben támasztott kereslet, a leendő és már piacon lévő munkavállalók képzési magatartása és képzettségi szerkezete, a vállalati emberierőforrás-folyamatok, valamint a regionális hálózati együttműködési lehetőségek. Mindezeket kérdőíves és interjú primer vizsgálatok, valamint szekunder elemzések segítségével 10 elemző tanulmányban – a vállalt 14 szerzői ív terjedelmet jelentősen meghaladó mértékben – foglalták össze a résztvevők. Az eredmények fajsúlyos részét képezi továbbá három jegyzet és két munkafüzet elkészülte, illetve ezekből négy átdolgozása multimédiás oktatási segédanyaggá.

Rövid összefoglaló a konferenciáról

A konferencia, bár átfogóan bemutatta az eddig elért eredményeket is, döntően mégis a helyzetfeltáró szakasz egyfajta kiegészítését és egyben zárását jelentette. Arra kínált teret, hogy a külső előadók bevonása és a résztvevőkkel folytatott beszélgetés, vita során több szempontból is értelmezze, kitérjen az elemző munka során szerzett ismereteket. A konkrét eredmények iránt érdeklődők a konferencia után, illetve a konferenciát megelőzően megrendezett nyílt napon kaphattak tájékoztatást.

A rendezvény két szekcióban került megrendezésre. A délelőtti és a délutáni előadások közötti szünetben mód nyílt beszélgetésre, konzultációra. A konferenciát – a délelőtti szekció előadóinak bemutatását követően – a levezető elnök, Polónyi István felkérésére a DE KTK dékánja, Kormos János nyitotta meg, köszöntve a megjelenteket, méltatva a szervezők munkáját, kifejtve a hasonló kezdeményezések fontosságát mind a kar, mind a felsőoktatás és a munkaerőpiac szereplői számára.

A megnyitót követően Grasselli Norbert, az INNOVA Észak-alföldi Regionális Fejlesztési és Innovációs Ügynökség igazgatója tartott érdekes, két vizsgálat – egy 2007-es és egy 2009-es – eredményeit is bemutató és összevető előadást „Az Észak-alföldi régió vállalkozásainak innovációs piacutatója” címmel, mellyel viszonyítási alapot is adott a későbbi témák értelmezéséhez. A két ismertett piacutató célja volt egyfelől a régiós vállalkozások innovációs aktivitásának, másfelől pedig az ehhez az ügynökségtől igényelt szolgáltatások felmérése. A „Tudásház” szempontjából leginkább azok az eredmények voltak érdekesek, melyek a munkaerő képzettségében mutatkozó hiányokat firtatták, innovációs szempontból. Ismert tényként kapott megerősítést, hogy leginkább a lakatos, esztergályos, hegesztő szakmunkások számában jelentkezik hiány, újszerű volt ugyanakkor az informatikusok iránti kereslet improzans csökkenésének kimutatása. Szintén hasznos informá-

ciókat ismerhetett meg a hallgatóság arra vonatkozóan, mennyire és milyen téren veszik igénybe a régió felsőoktatási intézményeinek szolgáltatásait a vállalkozások.

Második előadóként Erdey László oktatási dékánhelyettes mutatta be a kar képzési struktúráját, annak változásait, az elért eredményeket és röviden az infrastrukturális adottságokat is.

Őt Polónyi István követte „A felsőoktatás és gazdaság – kutatás, innováció és felnőttoktatás” című nagy ívű, jelentős mennyiségű szekunder forráselemzést és saját empiriát is felvonultató előadásával, melyben a felsőoktatásban folyó kutatás, innováció sajátosságai mellett a felsőoktatási felnőttképzés került fókuszba. Tanulásgként rámutatott a piaci szerveződés felé való elmozdulás és a gazdasági orientációjú kutatások terén a magyar felsőoktatás elmaradására, s mikroszinten arra, hogy az egyetemek, főiskolák hallgató-utánpótlása csak aktívabb marketing-tevékenységgel és a vállalatokkal megvalósított intenzívebb képzési együttműködéssel képzelhető el.

A délelőtti szekciót Kun András István prezentációja zárta a „Tudásház” projekt áttekintő ismertetésével, és az annak keretében eddig elért eredmények, valamint az utolsó munkaszakaszban megvalósítandó célok és továbbfejlesztési lehetőségek bemutatásával.

A délutáni szekció első előadója Farkas Éva volt, aki a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karának Szociológia és Szociálpolitika Tanszékének „Munkavállalási és munkakeresési hajlandóság az alacsony foglalkoztatási szegmensekben” című projektjének eddigi eredményeiről számolt be. Külön is élvezetessé tette az előadást a közgazdaságtól némileg elütő szociológiai szemléletmód, amit az előadó is megragadott, bemutatója bevezető részében röviden kitérve a gazdaságszociológia és a közgazdaságtan viszonyára. Az empiria következtetései közül kiemelte, hogy a munkaerőpiac alsó szegmensében nem következett be szerkezetváltás, melynek okai döntően intézményiek, azon belül is főként a szabályozási rendszerben keresendők.

Kotsis Ágnes prezentációja a projekt kérdőíves primer vizsgálatait közül emelt ki egyet, melynek célja annak megállapítása volt, milyen képzést tartanak szükségesnek a munkaadók dolgozóik részére, különösen az innovációs potenciállal összefüggésben. Bemutatta a vállalkozások képzési politikájának szervezeti aspektusait, a vállalatok és a Debreceni Egyetem közötti képzési kapcsolatokat és együttműködési hajlandóságot, valamint a képzések iránti vállalati igényeket. Fontos tanulásgként emelhető ki, hogy alkalmazottaik továbbképzését leginkább diplomát nem adó, speciális továbbképzések és a vállalat szakembereinek bevonásával szervezett gyors, aktuális tanfolyamok keretein belül képzelnék el, de még az aktuális gazdasági kérdésekben tartott konferenciák is megelőzték az oklevelet adó képzéseket. Utóbbiak közül a speciális szakirányú továbbképzések és a felsőfokú szakképzések szerepeltek a legjobban, legrosszabbul pedig a doktori, MBA- és mesterképzések.

A záró előadást Ujhelyi Mária tartotta, aki a projekt eredményeinek figyelembevételével felvázolta azokat a kompetencia-területeket, készségeket, melyek fejlesztése iránt igény mutatkozik, azonosította a lehetséges képzésfejlesztési irányokat és röviden ismertette a már elkészült tananyagokat, képzési terveket. Ezáltal összekapcsolta az elméleti megalapozást nyújtó korábbi prezentációkat a konkrétumok szintjével.

Az előadások után a levezető elnök moderátori és „provokátori” szerepet felvéve érdekes vitába vonta a hallgatóság legkitartóbb részét – a szervezők meglepedéssel vehették tudomásul, hogy a közönség jelentős része a konferencia végéig megtartotta érdeklődését

–, így lehetővé vált a különböző szempontok, kiegészítő vélemények összekapcsolása, több továbbfejlesztési, illetve együttműködési ötlet is felmerült. A vitában a legtöbb konkrét kérdést Farkas Éva előadása kapta, de élénk eszmecsere bontakozott ki a bolognai folyamat tanulságai és a piaci igényeknek megfelelő képzésinnováció területén is, melybe több előadó és résztvevő is bekapcsolódott⁵.

A konferenciához és a projekthez kapcsolódó anyagok, dokumentumok – többek közt a konferencia-kiadvány és a projekt-tájékoztató – megtalálhatók a projekt honlapján: <http://www.econ.unideb.hu/tudashaz>.

⁵ A nem előadó résztvevők közül különösen Koskocsák Éva (DE KTK mesterképzéses hallgató), Pilishegyi Péter (DE Hallgatói Kapcsolatok Igazgatósága), Tóth László (Eszterházy Károly Főiskola), Végső János (DE Hallgatói Szolgáltatói Központ), Vona Máté (DE KTK egyetemi hallgató) gazdagították a vitát kérdéseikkel, hozzászólásukkal (a felsorolás névsorrendben történt).